

Specijalistički modul – Grupno financiranje

Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske (REGEA)
Zagrebački inovacijski centar (ZICER)

Projekt je financiran u sklopu programa Europske unije za istraživanje i inovacije Obzor 2020., broj ugovora 754104.
Izjava o odricanju odgovornosti: Sadržaj ovog materijala ne odražava službeno mišljenje Europske unije. Autor(i)
potpuno snose odgovornost za navedene podatke i stavove.

Vaš E-FIX tim

REGEA tim

Tijana

Hrvoje

ZICER tim

Milica

Marko

A tko ste vi? (predstavite se u 1 minuti!)

Prije početka – što je specijalistički modul grupno financiranje (...a što nije)

Ovaj modul je...

- **uvod u koncept grupnog financiranja**
- **uzima u obzir učinak grupnog financiranja na razvoj projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije**
- praktičan i prikladan za **podizanje razine znanja**
- **temelji se na finansijskim parametrima** koji su obuhvaćeni u drugim nastavnim materijalima iz ove serije

Ovaj modul nije ...

- **iscrpan i potpun** popis svih aktivnosti grupnog financiranja
- **znanstvena studija** koja uspoređuje različite metode procjene i predlaže najbolju metodu
- **primjenjiv na sve zemlje** bez obzira na lokalne uvjete
- **plan** za pokretanje kampanje za grupno financiranje

Rezultati treninga

- Po završetku ovog modula sudionik će moći:
 - Objasniti što je grupno financiranje i kako se ono može koristiti prilikom razvoja projekata
 - Razlikovati različite oblike grupnog financiranja
 - Razumjeti važnost odabira odgovarajuće platforme i organizacije za potporu
 - Utvrditi koristi grupnog financiranja i mogućnosti vezanih uz grupno financiranje za razvoj projekata energetske učinkovitosti

Pregled sadržaja

- 1 Uvod: Grupno financiranje**
- 2 Tko su važni dionici**
- 3 Modeli grupnog financiranja**
 - 3A Nefinancijsko**
 - 3B Finansijsko**
- 4 Platforme**
- 5 Proces izrade i provedbe kampanje**
- 6 Grupno financiranje i energetska učinkovitost**

- **Grupno financiranje (engl. crowdfunding)** je proces u kojem se od javnosti traži finansijska podrška za pokretanje kreativnog projekta ili osnivanje poduzeća
- Proces se odvija putem interneta, a cilj je uključiti veći broj ljudi različitim motivacijskim faktorima, koji manjim uplatama kumulativno dovode do značajnog iznosa dovoljnog za realizaciju čak i velikih projekata

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

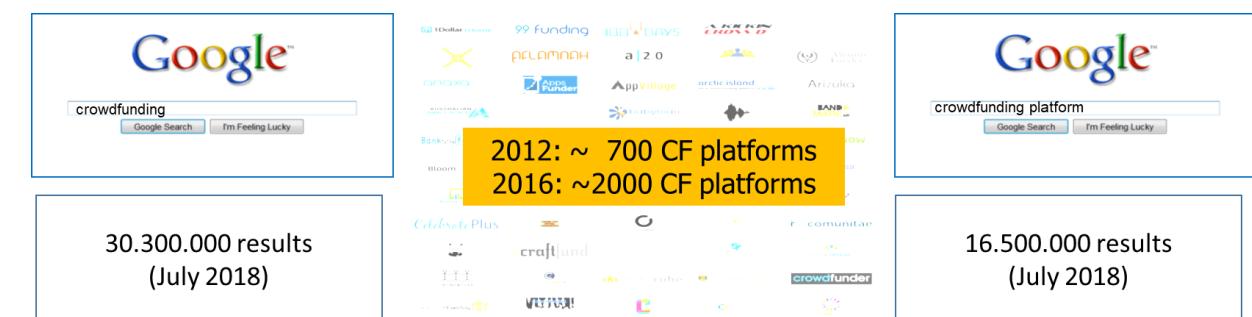
Izvor: <https://lider.media/wp-content/uploads/2017/03/Vodi%C4%8D-za-crowdfunding-Hrvoje-Hafner-Udruga-SMART.pdf>

Što je grupno financiranje?

Grupa ljudi + financiranje = **grupno financiranje** → prikupljanje kapitala od grupe ljudi
 Grupno financiranje zapravo predstavlja **alternativni oblik financiranja**

Sve veća popularnost:

- Grupno financiranje postalo je sve popularnije s pojavom Interneta, no nije direktno vezano uz njegovu pojavu nego postoji već dulje vrijeme. Putem grupnog financiranja financirala se obnova i izgradnja katedrala diljem Europe, pa čak i postavljanje Kipa slobode!
- Broj pretraživanja na Googleu vezanih za grupno financiranje naglo je poraslo, a također je došlo i do povećanja broja platformi grupnog financiranja i ostalih dionika (doprinositelji, inicijatori, vlasnici).

Grupno financiranje danas

- Obujam ulaganja u CF u svijetu je u porastu - danas je po prvi puta veći od ulaganja u rizični kapital (34 mlrd USD tijekom 2017.)
- 25 mlrd USD zajmovni, 5,5 mlrd USD nagradni i donacijski, 2,5 mlrd USD investicijski
- Očekivani godišnji rast od 29% u periodu od 2018.-2022.

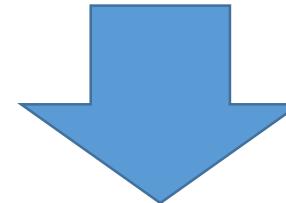
Hrvatska

- Od 2011. godine do danas 272 kampanje (77 uspješno)
- 2017.- najuspješnija godina do sada- pokrenuto 78 projekata, 26 uspješno
- Problem - pravni okvir, geografska zastupljenost, niska razina svijesti o CF i povjerenja u online poslovanje (potreba za obrazovanjem - E-FIX)
- Perspektiva rasta i sazrijevanja tržišta (interesi u sferi poduzetništva) - investicijski model ulazi na velika vrata zahvaljujući Funderbeam SEE
- Zajmovni model – ZEZ Invest- 2 uspješne kampanje

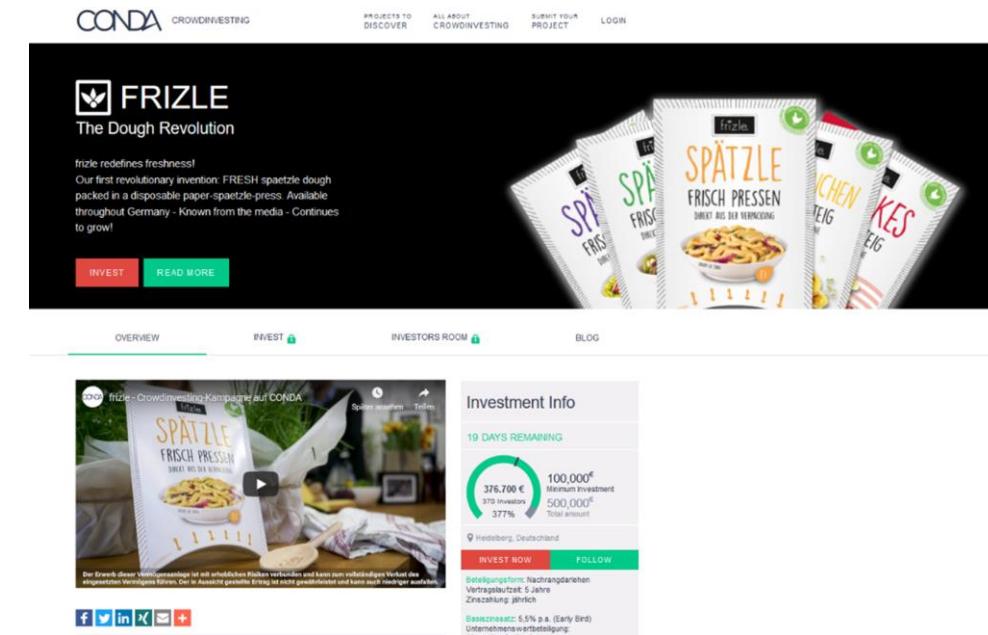

Relevantni pojmovi koji se odnose na grupno financiranje:

- **Kampanja** = poziv za prikupljanje novčanih sredstava namijenjen široj javnosti za potporu projektu ili tvrtki

- **Platforma** = posrednička internet stranica na kojoj se nalazi i provodi kampanja.

Ovaj primjer prikazuje stranicu kampanje za Frizle na platformi Conda

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Pregled sadržaja

1	Uvod: Grupno financiranje
2	Tko su važni dionici
3	Modeli grupnog financiranja
3A	Nefinancijsko
3B	Finansijsko
4	Platforme
5	Proces izrade i provedbe kampanje
5	Grupno financiranje i energetska učinkovitost

- **Dionici u provedbi projekata grupnog financiranja:**
 - Voditelji kampanje
 - Doprinositelji
 - Platforme
 - Organizacije za potporu
- Jednostavnije rečeno: **Voditelji kampanje** prikupljaju sredstva od **doprinositelja** pomoću **platforme**. **Organizacije za potporu** pružaju različitim dionicima pomoć u različitim fazama pripreme i provedbe.

Važni dionici: Sudionici kampanje

Tko?

Voditelji kampanje

Doprinositelji/
sponzori

Opis

- **Pojedinci s inicijativom koja zahtijeva ulaganje**
- Zovu se i inicijatori ili osnivači
- Svatko tko ima dobru ideju ili dobru mrežu može pokrenuti kampanju za grupno financiranje

Pojedinci koji daju sredstva za projekt grupnog financiranja

Uлагаči	Grupno financiranje na temelju vlasničkih udjela
Zajmodavac	Grupno financiranje na temelju zajma
Podržavatelji	Grupno financiranje na temelju nagrade
Donatori	Grupno financiranje na temelju donacija

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Izvori: Osposobljavanje
 CrowdStream, Vodič Crowd-Fund-Port i Conda.at

Ideje se obično financiraju putem grupnog financiranja u **ranim fazama** što omogućuje voditeljima kampanje da:

- Testiraju **marketinške alate**
- **Pronađu odgovarajuću ciljnu publiku/grupu**
- **Promiču** vlastite proizvode
- Istraže/testiraju **tržište** određenog proizvoda
- Razumiju **motivaciju i očekivanja potrošača**
- Se povežu s **novom publikom**

Važni dionici: Sudionici kampanje

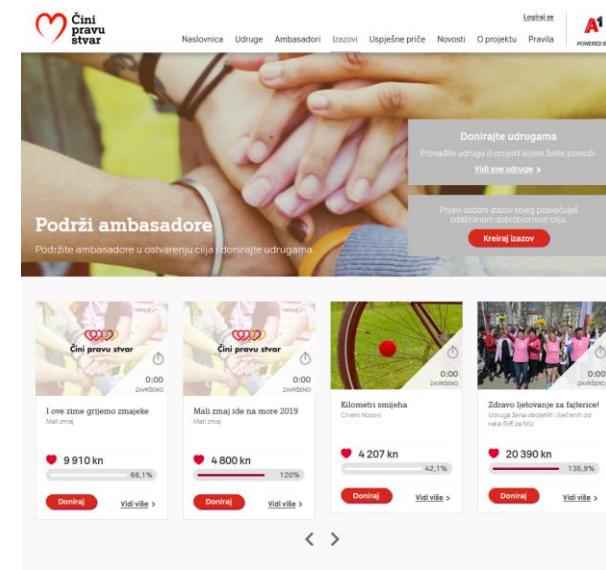
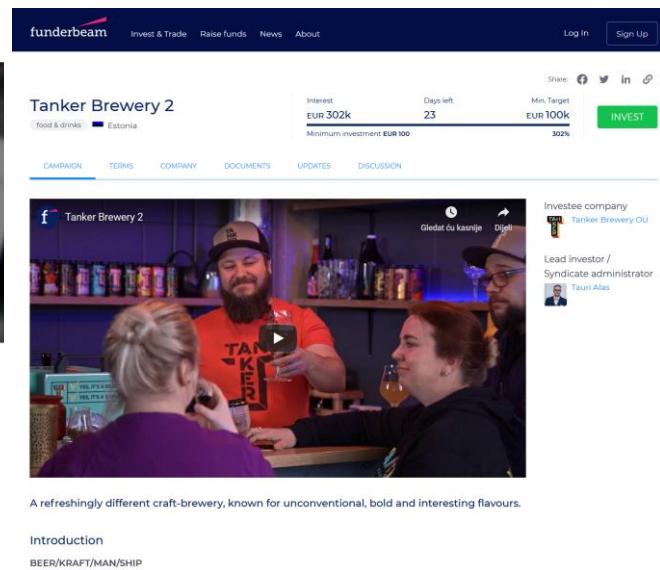

- Uspješne kampanje često uključe znatan broj ljudi u **fazi pokretanja** kada je lakše dobiti potporu obitelji, prijatelja i vlastite mreže kontakata.
- Takve kampanje se također susreću s poteškoćama kod uključivanja ljudi u **završnoj fazi** kada se vrijeme za uključivanje bliži kraju.
- Prikazivanje postotaka financiranja je važno jer utječe na ponašanje doprinositelja.
 - Većina kampanja koje su u stanju prijeći 10 % početne razine financiranja na kraju se uspješno financiraju.

Važni dionici: Platforme

- **Platforme** su posrednici između pokretača kampanja i doprinositelja, povezuju ih pomoću Interneta te omogućuju finansijsku potporu i protok informacija
 - Platforme za grupno financiranje su se postupno razvijale posljednjih 10 godina, a danas ih se može pronaći na stotine

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Izvori: Vodič za osposobljavanje CrowdStream15

Mogu se svrstati u dvije kategorije:

Financijski dionici → Pojedinci ili organizacije koje se pridružuju investicijskom projektu s ciljem provedbe/izvođenja određene aktivnosti ili očekujući dobit nakon završetka projekta

- **Finacijske institucije:** tvrtke koje se bave novčanim transakcijama poput primanja depozita ili izdavanja zajmova (npr. banke)
- **Investicijske tvrtke:** tvrtke koje ulažu i ostvaruju profit od trgovanja dionicama projekata
- **Poslovni anđeli:** pojedinačni ulagači koji ujedno mogu biti i mentorи

Mogu se svrstati u dvije kategorije:

Opća javnost i posrednici → Obično neprofitne organizacije koje pridonose projektu u različitim aspektima poput davanja savjeta ili finansijske potpore.

- **Institucije za financiranje:** agencije koje pridonose regionalnom razvoju putem finansijskih instrumenata i sredstava
- **Inkubatori, akceleratori i agencije za poslovnu potporu:** tvrtke koje nude potporu tvrtkama u ranoj fazi. Mogu ponuditi mentorstvo, osigurati radni prostor, pružiti pomoć u razvoju poslovanja ili pristup financiranju
- **Komore i udruge:** Nevladine organizacije koje predstavljaju radnike te mogu pružati razne savjetodavne usluge

Pregled sadržaja

1	Uvod: Grupno financiranje
2	Tko su važni dionici
3	Modeli grupnog financiranja
3A	Nefinancijsko
3B	Finansijsko
4	Platforme
5	Proces izrade i provedbe kampanje
6	Grupno financiranje i energetska učinkovitost

Grupno financiranje bez finansijskog povrata

- **Primarna motivacija** za potporu kampanji grupnog financiranja bez finansijskog povrata može biti:
 - Emocionalna privrženost kampanji
 - Simboličan poklon ili nagrada
 - Privlačnost proizvoda

Donacijski model

Najstariji model grupnog financiranja. Upotrebljava se za potporu društvenim, humanitarnim, akademskim projektima i sl.; donatori ne dobivaju ništa zauzvrat.

Nagradni model

Doprinositelj obično dobiva simboličnu nagradu. Vrijednost nagrade nije proporcionalna stvarnom finansijskom doprinosu (npr. ručno napisana zahvalnica). Motivacija je slična kao kod grupnog financiranja na temelju donacija.

Preprodaja

Voditelj kampanje nudi prototip ili gotov proizvod ili uslugu doprinositeljima kampanje. Ovaj model se često koristi na stranicama kao što je Kickstarter/Indiegogo

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Izvori: Vodič za osposobljavanje CrowdStream20

Koristi grupnog financiranja bez finansijskog povrata

Prednosti za doprinositelje

- Javna promocija svoje potpore/donacije
- Mogućnost nabave proizvoda prije nego se pojave na tržištu
- Dobivanje dodatnih proizvoda koji često nisu dostupni ostalima

Prednosti za pokretače kampanje

- Testiranje ideje s javnošću
- Mogućnost promoviranja inicijativa/ideja
- Bespovratna sredstva (ne i besplatna!)
- Marketinški i tehnički alat za daljnji razvoj proizvoda/usluge

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Primjer projekta

Ti i ja, zajedno za dječji vrtić u Pregradi

- ☒ Dječji vrtić Naša radost osnovan je 1997. godine i trenutačno je jedini takav u gradu Pregradi.
- ☒ Cilj ulaganja: obnova krovišta i ugradnja izolacije u cilju poboljšanja energetskih značajki zgrade
- ☒ Omjer financiranja:
 - ☒ 40 %: bespovratna sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
 - ☒ 40 %: gradski proračun
 - ☒ 20 %: kampanja za grupno financiranje na Croenergy.eu
- ☒ Ciljni iznos: 80 000 HRK korištenjem modela grupnog financiranja na temelju donacija i nagrada
- ☒ Kampanja je trajala 6 mjeseci i postigla je potpuni uspjeh premašivši početni ciljni iznos financiranja. Radovi na energetskoj obnovi završeni su u ljetu 2016. godine.
- ☒ Ključevi uspjeha:
 - ☒ Jasni i plemeniti ciljevi kampanje
 - ☒ Realno odmjerjen finansijski cilj
 - ☒ Skromne, ali zanimljive nagrade
 - ☒ Aktivan i predan projektни tim
 - ☒ Prepoznatost u lokalnoj zajednici

Projekt	
Glavne aktivnosti	Prikupljanje sredstava za energetsku obnovu zgrade dječjeg vrtića putem modela grupnog financiranja
Regija	Grad Pregrada

Cilj projekta i glavno ulaganje

Ciljevi projekta	Poboljšanje energetskih karakteristika zgrade
Ulaganje	Toplinska izolacija i obnova krovišta
Visina ulaganja	60 000 EUR

Očekivani rezultati

Operativni rezultati	<ul style="list-style-type: none"> > Manja potrošnja energije > Manji finansijski troškovi za grijanje i hlađenje > Veća udobnost
Profitabilnost ulaganja	<ul style="list-style-type: none"> > Finansijska ušteda - 1 500 EUR/g > IRR (uz sredstva i donacije) - 11,6% > Razdoblje povrata (uz sredstva i donacije) - 6,4 godine

Izvor: E-FIX Analiza slučaja alternativnog financiranja energetskih projekata, 2018.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Grupno financiranje na temelju vlasničkih udjela

- Model koji omogućava stjecanje vlasničkih udjela u poduzeću
 - Poduzetnik predstavlja poduzeće na platformi kroz poslovni plan i obećava tržišni rast koji će omogućiti investitorima atraktivan prinos na ulog
 - Građani mogu ostvariti financijski povrat kroz dividendu ili prodajom vlasničkog udjela po višoj cijeni
 - Obično se radi o start-upovima, ali i etablirana poduzeća mogu prikupljati dodatni kapital na ovaj način
 - Rizik i očekivani prinos često povezani faktori
 - Ulozi mogu biti i vrlo mali - često kreću od 100 EUR po projektu kako bi se disperzirao rizik i omogućilo ulaganje većem broju investitora

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Primjer projekta

Include 1 i 2

- ✗ Hrvatski startup Include iz Solina inicirao je dvije kampanje grupnog financiranja u 2017. i 2019. s ciljem povećanja vlastitog kapitala za proizvodnju svojih pametnih solarnih klupa.
- ✗ Tijekom prve kampanje iz 2017. godine prikupljeno je 465.000 EUR dok je u 2019. godini prikupljeno dodatnih 1,47 mil. EUR
- ✗ Cilj financiranja: osigurati sredstva za razvoj novih proizvoda, plasman proizvoda Steora i Mona klupa na veći broj svjetskih tržišta uz izgradnju globalne distribucijske mreže kako bi Include postao vodeći proizvođač pametnih klupa
- ✗ Detalji ugovora:
 - ✗ Izdan broj dionica: 892.136 koje čine 18,1% vlasničkog kapitala poduzeća
 - ✗ Cijena dionica varirala je između 2,53 i 3,49 EUR
 - ✗ Trgovanje: putem sekundarnog tržišta platforme Funderbeam SEE

Trading history

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Projekt

Sektor	Obnovljivi izvori energije
Regija	Solin, Hrvatska

Cilj projekta i glavno ulaganje

Ciljevi projekta	Prikupljanje kapitala za proširenje proizvodnje
Platforma	Funderbeam SEE
Model	Model temeljen na vlasničkim udjelima

Očekivani rezultati

Operativni rezultati	<ul style="list-style-type: none"> > Poduzeće je u 2020. godini prisutno u 50 svjetskih zemalja > Prihodi u 2019. 779.296 EUR (prva tri kvartala) – porast od 45% u odnosu na 2017. godinu > Proširenje proizvodnog assortimenta > Većina proizvodnje plasira se u inozemstvo – gradovi koji provode Smart city projekte
Profitabilnost ulaganja	<ul style="list-style-type: none"> > Inicijalna cijena dionice od 1 EUR iz 2017. godine narasla je u 2020. na 3,45 EUR

Grupno financiranje na temelju zajma

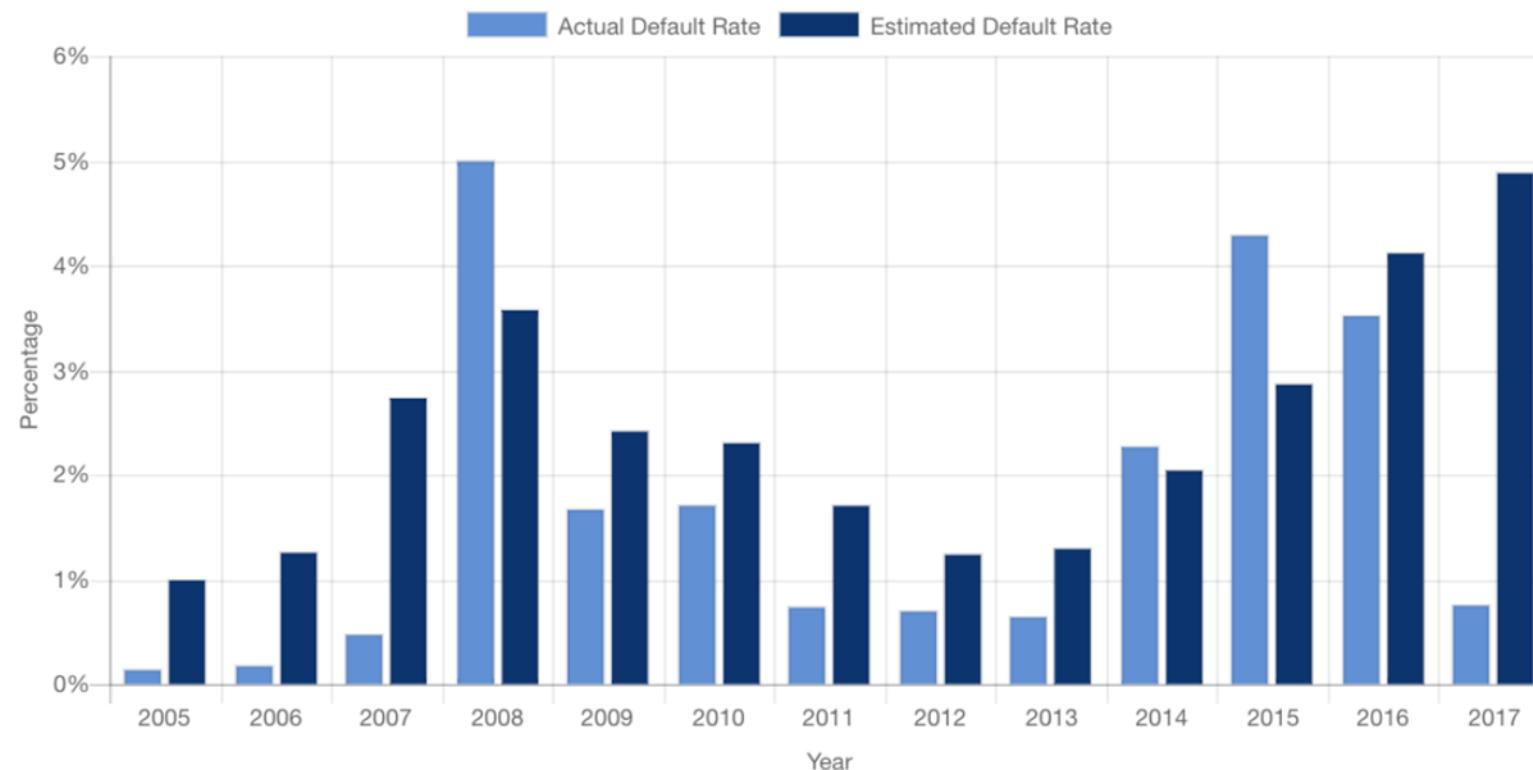
- Doprinositelji pozajmljuju svoj novac (privatni mikro zajmovi) određenom projektu ili platformi za grupno financiranje koja investira u portfelj projekata
 - Doprinositelji dobivaju povrat unaprijed dogovorenog anuiteta kredita tj. određenu kamatu
 - Kamatna stopa povezana je s pojedinačnim rizikom pojedinog projekta te stanjem (prinosima i troškovima kapitala) na finansijskom tržištu
 - Postoji nekoliko vrsta zajmova u ovom modelu, a najčešći je „mezanine kapital“ koji omogućava visoke prinose, ali ne nudi instrumente osiguranja

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Grupno financiranje na temelju zajma

- Rizičnost zajmova ovisi o platformi, tipu projekata i načinu ulaganja (u individualne projekte ili platformu) - Nenaplativi krediti u pravilu čine između 1-5% ukupnog plasmana (Platforma Zopa)

Primjer projekta

Križevački sunčani krovovi

Cilj ulaganja: izgradnja solarne elektrane snage 30 kW na krovu Poduzetničkog centra Križevci u svrhu ostvarivanja finansijskih ušteda. Zelena energetska zadruga je financirala izgradnju elektrane putem grupnog financiranja, za što prima naknadu od iz ušteda od Poduzetničkog centra. Ista naknada se koristi za povrat zajma s kamatom svim ulagačima, a nakon deset godina Centar postaje vlasnik elektrane i ostvaruje daljnje uštede.

- ✖ Model grupnog financiranja: grupno financiranje – mikro zajmovni model s ciljem prikupljanja 30.000 EUR. Iznos je za 10 dana prikupljen od 53 građana.
- ✖ Minimalni ulog = 130 EUR
- ✖ Maksimalni ulog = 1.300 EUR
- ✖ Cilj je bio uključiti obične građane, a ne profesionalne ulagače
- ✖ Zajmovi će se vraćati ulagačima s 4,5 % kamate tijekom razdoblja od 10 godina od ušteda ostvarenih proizvodnjom električne energije na krovu Centra.

Projekt

Glavne aktivnosti	Projekt grupnog financiranja ugradnje fotonaponske elektrane na krovu Poduzetničkog centra Križevci
Regija	Grad Križevci

Cilj projekta i glavno ulaganje

Ciljevi projekta	Uključivanje građana kao investitora u energetske projekte
Ulaganje	Postavljanje fotonaponske elektrane na krov Centra
Visina ulaganja	30 000 EUR

Očekivani rezultati

Operativni rezultati	> Uspješno uključivanje građana u financiranje projekata obnovljivih izvora energije
Profitabilnost ulaganja	> 4,5% kamatna stopa na 10 godina za građane ulagače u projekt

Izvor: E-FIX Analiza slučaja alternativnog financiranja energetskih projekata, 2018.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Koristi grupnog financiranja s finansijskim povratom

Za ulagače

- Ulagači ostvaruju prinos od godišnjih kamata
- Sudjeluju u uspjehu tvrtke (ili imovine)
- Ulagači često dobivaju posebne poklone od tvrtki
- Ulagači točno znaju odakle im novac dolazi i imaju izravan kontakt s poduzetnicima

Za poduzeća

- Jača kapitalnu strukturu poduzeća
- Marketinški alat: projekti dobivaju mnogo pozornosti te su velikog dosega
- Zajednica daje tvrtkama izravne povratne informacije
- Interakcija: tvrtke imaju osobni kontakt s klijentima i planovima
- Uz pomoć ulagača tvrtke dobivaju odane klijente i ambasadore brenda

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Sad se već zasigurno pitate?

Kada je grupno financiranje prikladno?

Tko bi trebao prikupljati sredstva?

Kako izgleda savršen primjer grupnog financiranja?

Ovisi!

Trenutačno nema jednoznačnog odgovora

Pokretači kampanja često obuhvaćaju

- Pojedince
- Mala i srednja poduzeća
- Novoosnovana poduzeća
- Umjetnike
- Društvena poduzeća
- Dobrotvorne ustanove
- Zajednice (gradove/općine, škole, bolnice)

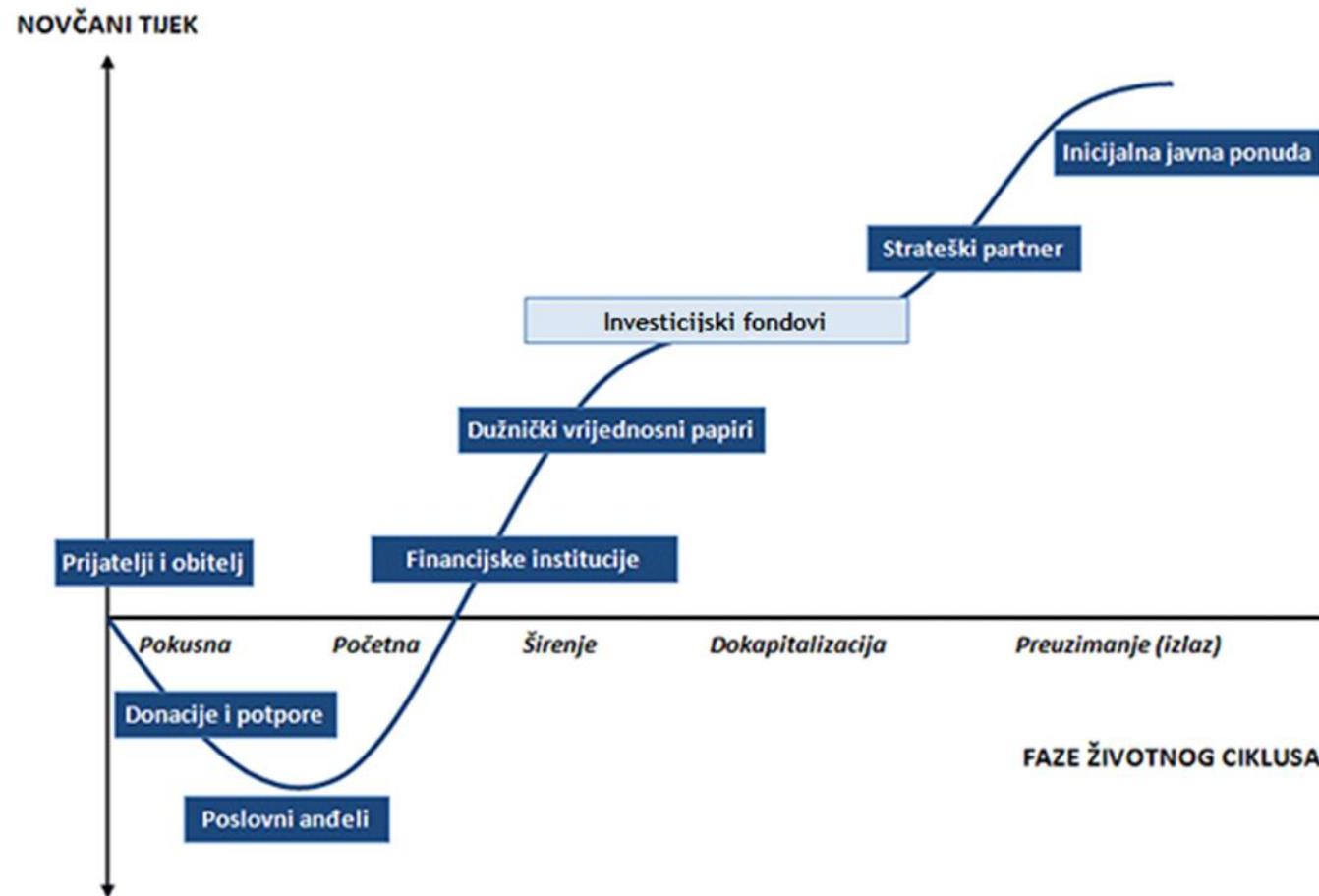

No svatko tko treba pristup kapitalu može upotrijebiti taj model

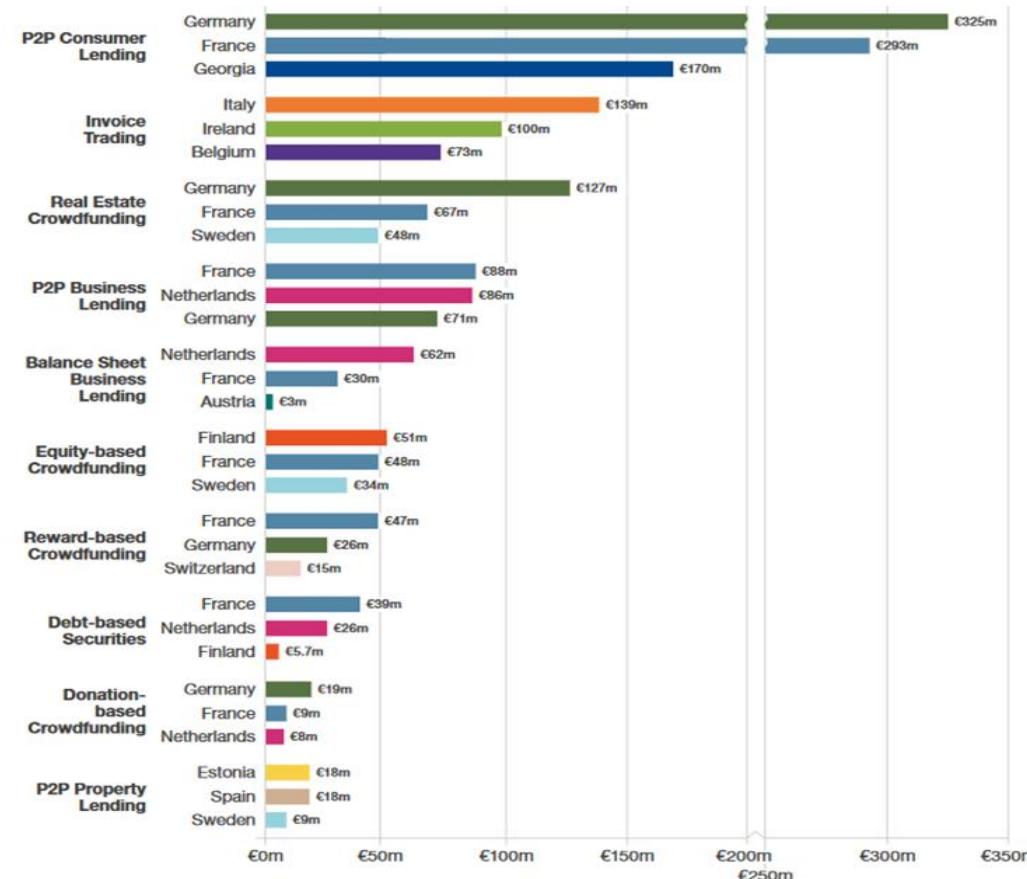
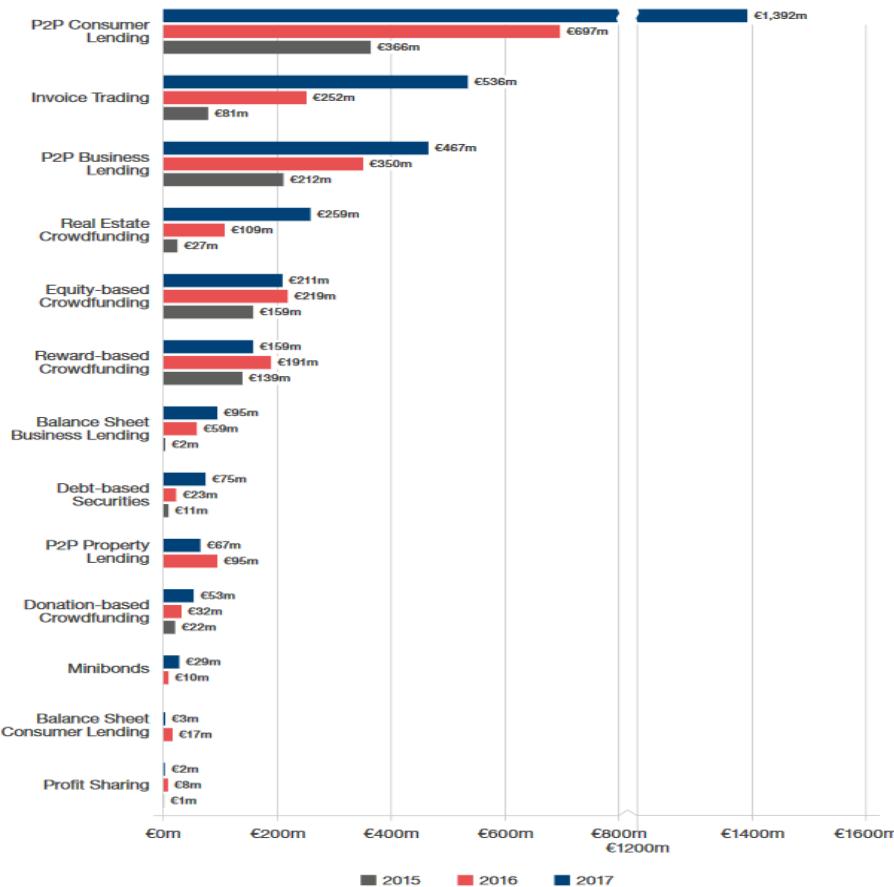
Odabir modela financiranja

- **Ključno pravilo:** izvori financiranja ovise o zrelosti i profitabilnosti poslovnog pothvata
- Grupno financiranje se može koristiti u više faza razvoja projekta ili poduzeća, najčešće kao komplementarni izvor financiranja

Koji je oblik popularniji u Evropi?

Najčešće korišteni oblik grupnog financiranja ovisi o regiji/državi. Međutim, čini se da postoji konsenzus da je grupno financiranje na temelju zajma najpopularnije u Evropi.

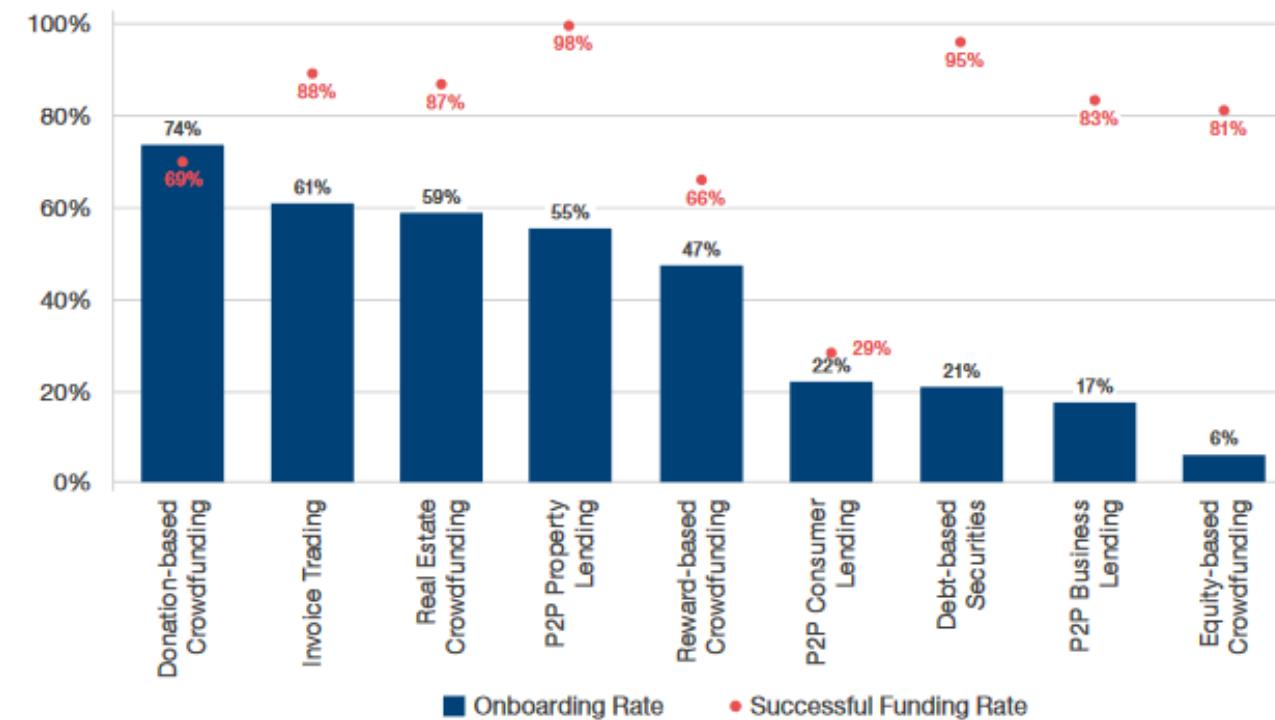
This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Izvori: Centar za Alternativne Financije Cambridge (CCAF), 2019., 4.
 EUROPSKO ALTERNATIVNO FINANCIJSKO IZVJEŠĆE O REFERENTNIM
 VRIJEDNOSTIMA

Koji je oblik popularniji u Europi?

Prije prikupljanja sredstava na, finansijskoj platformi prikupljač sredstava mora proći kroz niz **provjera i procjena** kako bi se utvrdila njegova vjerodostojnost. To se mjeri pomoću prikazanog grafikona sa stopom **prolaznosti projekata u fazi evaluacije**

Zanimljivo je da grupno financiranje putem vlasničkih udjela ima najniže stope prolaznosti, a grupno financiranje putem donacija najviše.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Izvori: Centar za Alternativne Financije Cambridge (CCAF), 2019., 4.
EUROPSKO ALTERNATIVNO FINANCIJSKO IZVJEŠĆE O REFERENTNIM VRIJEDNOSTIMA

Usporedba s ostalim izvorima financiranja

Financiranje putem banke	Investicijski fondovi / fondovi rizičnog kapitala	Grupno financiranje putem vlasničkih udjela	Grupno financiranje putem donacija/nagrada
<ul style="list-style-type: none"> - banka ne želi preuzeti veliki rizik - kamata je često visoka - od zajmoprimca se očekuju instrumenti osiguranja 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebne su visoke stope rasta <ul style="list-style-type: none"> - uska povezanost s ulagačima koji imaju pravo glasa - oslanja se na mogućnost "izlaza" 	<ul style="list-style-type: none"> - obično se radi o inovativnijim, ali i rizičnijim projektima - važne su i ideja i budući rast poduzeća - opcija "izlaza" nije jednostavna 	<ul style="list-style-type: none"> - omogućavanje i/ili podržavanje dobre ideje ili zanimljivog proizvoda/usluge je najvažnije - doprinositelji nemaju pravo odlučivanja u projektu.

Sažetak svih koristi grupnog financiranja

Finansijski povrat – ulagači

- Uлагаči imaju koristi od godišnjih kamatnih stopa
- Sudjeluju u uspjehu tvrtke (ili imovine)
- Uлагаči često dobivaju posebne poklone od tvrtki
- Uлагаči točno znaju odakle im novac dolazi i imaju izravan kontakt s poduzetnicima
- Interakcija: tvrtke imaju osobni kontakt s klijentima
- Uz pomoć ulagača tvrtke dobivaju odane klijente i ambasadore brenda

Finansijski povrat – poduzeća

- Veća fleksibilnost i manje strog proces odobravanja projekta od strane platforme u odnosu na banke
- Marketinški alat: Projekti dobivaju mnogo pozornosti te su velikog dosega
- Zajednica daje tvrtkama izravne povratne informacije

Bez finansijskog povrata – podupiratelji

- Mogućnost kupovine/dobivanja proizvoda prije plasmana na tržištu
- Javno obznanjivanje svoje potpore
- Podupiratelji dobivaju dodatne proizvode koji često nisu dostupni

Bez finansijskog povrata – poduzeća

- Primljena sredstva (često) ne moraju biti vraćena
- Uz nabavu sredstava već se može izgraditi i korisnička baza
- Mogu doprijeti do mnogo veće publike
- Kao i kod grupnog financiranja s finansijskim povratom, ujedno je i marketinški alat za daljnji razvoj

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Pregled sadržaja

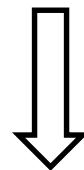
- 1 Uvod: Grupno financiranje
- 2 Tko su važni dionici
- 3 Oblici grupnog financiranja
 - 3A Nefinancijsko
 - 3B Finansijsko
- 4 Platforme
- 5 Proces izrade i provedbe kampanje
- 6 Grupno financiranje i energetska učinkovitost

Crowdfunding platforme u RH

Donacijski model

Croinvest.eu

Nagradni model

Croinvest.eu

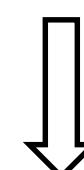
Zajmovni model

Croinvest.eu

Model temeljen na vlasničkim udjelima

Croinvest.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Croenergy.eu – općenito o platformi

- Pokrenuta u suradnji REGEA-e i udruge CEDIOR početkom 2016. godine
- Ciljevi platforme:
 - Poticati projekte iz sektora energetike i zaštite okoliša
 - Doprinijeti razvoju inovativnih koncepata financiranja
 - Educirati i informirati građane i investitore o konceptu crowdfundinga
- Karakteristike platforme:
 - Neprofitnost – platforma nije uspostavljena s ciljem stjecanja dobiti, kampanja se vode bez zaračunavanja naknade
 - Raspoloživost – svi modeli financiranja (donacijski, darovni, zajmovni i vlasnički udjeli) su načelno raspoloživi
 - Fleksibilnost – trajanje kampanje, traženi iznosi i načini prikupljanja sredstava su predmet dogovora između REGEA-e i pokretača kampanje
 - Posredništvo – platforma je samo kanal za prikupljanje sredstava i ne odgovara za obveze koje proizlaze između pokretača i podržavatelja

Croenergy.eu - Proces prijave kampanje

- Svi potencijalni projekti moraju proći proces provjere koji uključuje finansijsku, tehničku i pravnu analizu projekta i samog prijavitelja – REGEA tim donosi odluku o odabiru ili odbijanju projektne ideje
- U drugoj fazi se razrađuju ključni elementi kampanje: plan aktivnosti, organizacija projektnog tima, priča, video, nagrade, komunikacijski kanali i materijali, uz asistenciju REGEA tima
- Potpisuje se ugovor između pokretača projekta i vlasnika platforme kojim se pravno definiraju obveze između dviju strana
- U završnoj fazi se kampanja postavlja na platformu i vrši se njena medijska promocija uz pomoć REGEA-e
- Tijekom trajanja kampanje REGEA prati njen napredak i sugerira dodatne aktivnosti pokretaču kampanje

Croenergy.eu – Dosadašnje kampanje

- Na Croenergy.eu platformi do sada je uspješno provedeno 6 kampanja, a u provedbi su još 3 kampanje
- Ukupan iznos prikupljenih sredstava – 1.030.626 HRK
- Sredstva su prikupljena „online“ putem sustava naplate kreditnim i debitnim karticama i „offline“, odnosno uplatama na žiro račun pokretača kampanje ili tijekom organizacije evenata
- Sve provedene kampanje su došle od javnih institucija: gradova, škola i vrtića zbog provjerenoosti/vjerodostojnosti institucije
- Model provedbe – donacijski/nagradni model grupnog financiranja (javne institucije ne mogu provoditi zajmovni model)

Croenergy.eu – Daljnji plan razvoja

- Zadržavanje svih prednosti platforme (fleksibilnost, neprofitabilnost) uz uvođenje novih pilot projekata kojima će se testirati zajmovni i model s vlasničkim udjelima u sektoru energetike – u sklopu europskog projekta E-FIX
- Unapređenje sučelja platforme – veća razina automatizacije, bolja integracija s društvenim mrežama
- Usklađivanje s novim regulatornim okvirom EU iz prosinca 2019 za investicijske platforme
- Nastavak edukacije potencijalnih pokretača kampanja i šire javnosti putem specijaliziranih evenata (Croenergy konferencija)

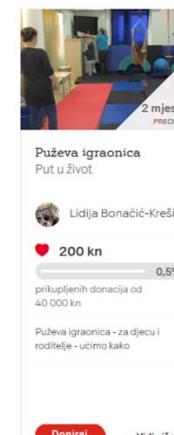
Čini pravu stvar

- Društvena platforma za grupno financiranje pokrenuta sredinom 2016. godine od tadašnjeg Vipnet-a (danasa A1) namijenjena prikupljanju donacija za dobrotvorne kampanje/izazove
- Načela i ciljevi platforme:
 - Promicanje kulture solidarnosti i podizanje javne svijesti o različitim društvenim problemima i uključivanjem što većeg broja ljudi u njihovo rješavanje
 - Registracija i korištenje je besplatno, bez naplate transakcijskih troškova prema pokretačima i podržavateljima kampanja
 - Jedini raspoloživi crowdfunding model – donacijski model
 - Platforma je namijenjena samo udrugama koje se moraju prijaviti na platformi, otvoriti račun posebne namjene, biti registrirane najmanje dvije godine i imati bar četiri provedena projekta, kojima dokazuju da aktivno rade na rješavanju problema s kojima se bave

Čini pravu stvar

- Kampanju mogu pokrenuti udruge ili pojedinac u ime neke udruge koja je registrirana na platformi
- Prijava kampanje/izazova je jednostavna i u pravilu ne zahtijeva izradu posebnih vizualnih materijala (videa) već se kampanje pouzdaju u jaku društvenu zajednicu i prepoznavanje izazova
- Platforma koristi ambasadore u obliku poznatih osoba koje dijele izazove koje podržavaju putem društvenih mreža, ali i od same A1 mreže koja promovira platformu i kampanje
- Dosad je prikupljeno 379.560 HRK donacija kroz 102 kampanje

Funderbeam SEE

- Funderbeam SEE pokrenut je u Hrvatskoj krajem 2016. zajedničkom suradnjom Zagrebačke burze i estonske tvrtke Funderbeam Ventures, uz potporu EBRD-a kao Funderbeam platforma za jugoistočnu Europu
- Cilj platforme: pokrenuti moderno tržište kapitala za mala prosperitetna poduzeća i male ulagače putem profesionalne platforme za grupno financiranje
- Tri osnovna stupa poslovanja platforme:
 - Inteligentna baza podataka s preko 250.000 startupova i preko 30.000 ulagača iz koje korisnici besplatno mogu doći do informacija o pojedinim tvrtkama
 - Prikupljanje kapitala putem grupnog financiranja i privatnih investicija
 - Trgovanje ulozima koje investitori ulože u neki startup ili razvijeno malo ili srednje poduzeće preko platforme i to putem blockchain tehnologije

Funderbeam SEE – investiranje

- Ulaganje u kapital poduzeća (model vlasničkih udjela) je primaran model Funderbeam SEE platforme
- Prijava na platformu započinje registracijom i slanjem kopije osobnog dokumenta kako bi se verificiralo investitor
- Nakon što se novi investitor odobri, obično u roku od 24 sata, može se pristupiti investiranju u trenutno aktivnu kampanju ili u neki od postojećih sindikata (uspješno realizirana kampanja)
- Osnovno ulaganje u neki projekt kreće od 100 eura
- Transakcije se obavljaju uplatom novca na račun Funderbeama koji se nalazi u Estoniji

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Funderbeam SEE – pokretanje kampanje

- Pokretanje kampanje moguće je nakon što investicijski odbor Funderbeama odobri kampanju, odnosno kada su materijali kvalitetno pripremljeni i nakon što tvrtka pronađe vodećeg ulagača i omogući određeno ulaganje u tu kampanju
- Svaka kampanja mora imati vodećeg ulagača, odnosno osobu ili društvo koje vodi kampanju, strukturira transakciju, pomaže tvrtki u pripremi kampanje i koji je svojevrsni „ambasador“ kampanje. Osim što promovira kampanju, vodeći ulagač i sam sudjeluje u financiranju u iznosu od 15 do 20%, što dodatno potvrđuje valjanost strukture transakcije.
- Uobičajeni materijal koji se priprema za javnu kampanju je kratak video kako bi se kroz 3 do 4 minute potencijalni ulagač upoznao s osnivačima, proizvodom, tržištem i svrhom financiranja

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Funderbeam SEE – pokretanje kampanje

- Također, potrebno je objasniti pojedina područja poslovanja kako bi ulagač mogao napraviti informiranu odluku o ulaganju te se obično napravi i dodatna prezentacija za ulagače
- S obzirom da cilj kampanje nije preuzimanje tvrtke, nego pružanje mogućnosti za daljnje širenje osnivačima i društvu, ciljni iznosi prikupljanja kapitala za manjinski udio u vlasništvu poduzeća kreću se u rasponu od 100.000 do 5 milijuna eura
- Nakon što se pripreme materijali i strukturira transakcija te se ona odobri od strane investicijskog odbora, lansira se kampanja, obično u trajanju od tridesetak dana, gdje svaki korisnik Funderbeam platforme može iskazati svoj interes ili predložiti izmjenu uvjeta, što je u ovoj fazi neobvezujuće

Funderbeam SEE – pokretanje kampanje

- Ako se prikupi dovoljno interesa, pristupa se obvezujućoj fazi gdje ulagač koji je prihvatio obvezujuću ponudu šalje sredstva za ulaganje na račun Funderbeam SEE
- Kada se prikupe sredstva, osniva se tvrtka posebne namjene, takozvani SPV („društvo posebne namjene – DPN“) u Estoniji koja onda postaje jedini izravni ulagač u tvrtku
- Kako je Estonia potpuno digitalizirana, samo otvaranje društva traje otprilike 30 minuta
- Nakon provođenja transakcije kroz sudski registar (u slučaju povećanja kapitala), omogućuje se i trgovanje investicijom.
- Trenutno se za korisnike ne naplaćuje trgovanje niti korištenje baze podataka, a po uspješnoj kampanji tvrtki se naplaćuje 4% iznosa prikupljenih sredstava te 3500 eura za troškove životnog vijeka SPV-a u Estoniji

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

- DASHBOARD
- BALANCE STATEMENT
- PAYMENT NOTICES
- COMPANY UPDATES
- FUNDRAISING

Inovativno financiranje startup kompanija sada je dostupno u Hrvatskoj

Funderbeam omogućava jednostavno i učinkovito ulaganje u odabране kompanije.

[SIGN UP](#)

Ulaganje u hrvatske i regionalne kompanije omogućavamo vam u suradnji sa Zagrebačkom burzom

ZAGREBAČKA BURZA Zagreb Stock Exchange

Svaki investitor bi trebao pažljivo pročitati sve informacije koje je pripremila tvrtka koja prikupila kapital, aktivno postavljati pitanja ili tražiti dodatne informacije i, kada je to potrebno, zatražiti savjet pravnih, poreznih ili drugih profesionalnih savjetnika. Ulaganja u tvrtke koje se nalaze u ranoj fazi poslovanja često ne uspijuju i ulagatelji bi trebali učiniti samo sredstava koja mogu izložiti riziku gubitaka.

Ne postoji garantija i/ili jamstvo povrat uloženih sredstava, osim ako to nije izričito navedeno. Svaki ulagatelj bi trebao, prije koristenja usluga platforme i donošenja investicijskih odluka, razmotriti sve rizike povezane s ulaganjima dostupnim na Funderbeam platformi. Saznajte više o rizicima ovdje.

ZSE pruža stratešku potporu i općenito doprinosi poticanju razvoja tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj bez uključivanja u pružanje usluga, i nije odgovorna za bilo koju kampanju organiziranu putem Funderbeam platforme. Kampanje i transakcije na platformi ne smiju se smatrati transakcijama povezanim s ZSE ili transakcijama sklopljenim na bilo kojem mjestu trgovanja kojim upravlja ZSE.

Od ljudi koji su stvorili Skype

Osigurano blockchain tehnologijom

Jutarnjilist

O nama je ove godine pisao i Jutarnji

PRIЛИKE ZA ULAGANJE I TRGOVANJE RASTУĆIM HRVATSKIM KOMPANIЈAMA

Higher Syndicate

HIGHER is the first and fast-growing booster/energy drink brand of the new generation, based on natural ingred...

food & drinks

Croatia

Lead/Administrator
Berislav MartićINTEREST
EUR 50K | DAYS LEFT
10 | TARGET
EUR 100K

INVEST

Aspida Syndicate

ICT startup on the verge of generating income

design & graphics

Croatia

Lead/Administrator
Miroslav Jeličić PurkoRAISED
EUR 143K

TRADE

Entrio 2.0 Syndicate

Revolutionising the way we experience events with an automated online ticketing platform and cashless payments

social media & events

Croatia

Lead/Administrator
Mihovil BarančićRAISED
EUR 135K

TRADE

Include Syndicate

Europe's leading company in development and production of smart benches.

energy & sustainability

Croatia

Lead/Administrator
Ivana ŠoljanRAISED
EUR 465K

TRADE

Medvedgrad Craft Brewery Syndicate

The largest craft brewery in Croatia

food & drinks

Croatia

Lead/Administrator
Ratko BajakicRAISED
EUR 1.00M

TRADE

ZEZinvest

- Platforma pokrenuta 2019. godine od strane Zelene energetske zadruge (ZEZ)
- Omogućuje ulaganje u projekte ZEZ-a putem mikro zajmova
 - ZEZ pokreće projekt, a financira ga zaduživanjem prema građanima
 - Platformu koristi samo ZEZ za prikupljanje sredstava, nije otvorena za druge pokretače projekata
- ZEZ investira isključivo u održive projekte s pozitivnim utjecajem na društvo i okoliš kojim se potiče razvoj lokalnih zajednica
- Platforma nema online sustav plaćanja – koristi se e-banking sustav za transfere plaćanja
- Do sada su provedena dva projekta u sklopu Križevačkih sunčanih krovova – postavljanje solarnih elektrana na zgradama Poduzetničkog centra i gradske knjižnice
- Prednosti platforme – ZEZ odradjuje tehničke analize, promo kampanje, prikupljanje i isplatu sredstava prema građanima, izgradnju OIE postrojenja

PROJEKTI

Ulaganjem u projekte na platformi **ulažete u održive projekte s pozitivnim utjecajem na društvo i okoliš te potičete razvoj lokalnih zajednica.**

KRIŽEVAČKI SUNČANI KROVOVI

Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci

prikupljeno **100%** sredstava

Ova kampanja je uspješno financirana!

KRIŽEVAČKI SUNČANI KROVOVI

Do prvih solara zajedno!

prikupljeno **100%** sredstava

Ova kampanja je uspješno financirana!

Capital Partners

- Platforma pokrenuta 2019. godine s primarnim ciljem ulaganja u komercijalne nekretnine
- Capital Partners je jedini pokretač kampanja kojima nastoji od javnosti prikupiti sredstva za izgradnju ili rekonstrukciju nekretnina koje po završetku investicije prodaje ili iznajmljuje na tržištu
- Platforma primjenjuje tri modela:
 - Zajmovni model (Capital Rentier) - putem obveznica s prinosom od 8 - 9,5% i rokom dospijeća od 2-5 godina
 - Model vlasničkih udjela u pojedinom projektu (Capital Projekt) – formira se društvo posebne namjene (SPV) koje vodi kompletan projekt, pod upravom projektnog menadžmenta. Zarada i rok povrata određuju se za svaki projekt (obično 9-18 mjeseci), uz ulaganja od 100-5.000 EUR i investicije do 500.000 EUR
 - Model vlasničkih udjela u Capital Partners poduzeću – ulagač postaje povlašteni dioničar i ostvaruje garantiranu dividendu od 8% godišnje
- Platforma nema online sustav plaćanja, uplate/isplate se vrše putem e-bankinga

VILLA VIKTORIJA

 Livade, Istra, Hrvatska

Objekt se gradi u malom pitoresnom mjestu Livade koje se nalazi u podnožju Motovuna nadaleko poznato po tartufima. Uz sami teren prolazi trasa nekadašnje uskotračne zeljeznice Pore...

Prikupljeno do sada : **10.14%**

140,000€ **14,200€** **30**
 Cilj financiranja Prikupljena sredstva dana preostalo

VILLA SARA

 Pobri, Opatija, Hrvatska

Objekt se gradi u opatijskom naselju Pobri. Opatija je turistički gradić, pitoresknog izgleda. Smještena podno planine i parka prirode Učka, Predivna priroda, parkovi, stare austr...

Prikupljeno do sada : **4.76%**

420,000€ **20,000€** **30**
 Cilj financiranja Prikupljena sredstva dana preostalo

VILLA LUCIJA

 Livade, Istra, Hrvatska

Objekt se gradi u malom pitoresnom mjestu Livade koje se nalazi u podnožju Motovuna nadaleko poznato po tartufima. Uz sami teren prolazi trasa nekadašnje uskotračne zeljeznice Pore...

Prikupljeno do sada : **15.71%**

140,000€ **22,000€** **30**
 Cilj financiranja Prikupljena sredstva dana preostalo

Croinvest.eu

- Osnovana 2014. godine – prva hrvatska platforma za grupno financiranje osnovana od strane Centra za društvene inovacije i održivi razvoj (CEDIOR)
- Namijenjena je poslovnom, civilnom i javnom sektoru
- Načelno primjenjuje sve crowdfunding modele uključujući i poseban model udjela u dobiti na temelju ugovora o tajnom društvu
- Ne naplaćuje proviziju za korištenje platforme
- Croinvest trenutno nije u funkciji jer prolazi kroz fazu redizajna i prilagodbe novoj EU regulativi
- Platforma je dio šireg projekta - International Crowdfunding Center-a (<https://crowdfundingvision.com>) koji ima za cilj biti središnje informativno i mjesto za podršku razvijateljima projekata grupnog financiranja u Hrvatskoj

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Istaknuta kampanja u kategoriji Civilni sektor

Pregledaj sve kampanje (1) u kategoriji Civilni sektor

Danas sam tu! Za tebe!

pokrenuo/la Udruga Smiješak Za Sve

Udruga Smiješak za sve pokreće crowdfunding kampanju kako bi prikupila preostala finansijska sredstva potrebna za preuređenje dijela prostora Centra za rehabilitaciju Stančić u Centar za ...

83% **€8,286.00** 0 DANA
PRIKUPLJENO DO KRAJA

Civilni sektor

Poslovni sektor

Kampanje

Pregledaj sve kampanje (18)

Danas sam tu! Za tebe!

pokrenuo/la Udruga Smiješak Za Sve

Adria Dunk Tank

pokrenuo/la Centar za društvene inovacije i

BITI BOLJI – BE BETTER

pokrenuo/la Novi Poduzetnik d.o.o.

Pregled sadržaja

- 1 Uvod: Grupno financiranje
- 2 Tko su važni dionici
- 3 Oblici grupnog financiranja
 - 3A Nefinancijsko
 - 3B Finansijsko
- 4 Platforme
- 5 Proces izrade i provedbe kampanje
- 6 Grupno financiranje i energetska učinkovitost

Faza posvećena svim potrebnim aktivnostima za pripremu kampanje.

Predaktivnosti uključuju:

- Stvaranje tima
- Savjetovanje sa stručnjacima
- Provođenje istraživanja i usporedba sa sličnim projektima
- Odabir najprikladnije platforme
 - Često će se na platformi procjenjivati prihvatljivost projekta

Strategija i tijek:

- Razrada ideje (Projekt? Održivost? Rizici? Nagrade?)
- Poslovni plan (Resursi? Iznos? Model? Popratni troškovi?)
- Ciljne skupine
- Kreiranje sadržaja (Tekstualni pitch)
- Komunikacijska strategija

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Ciljna skupina

- Grupa ljudi identificirana za komunikaciju, diskurs, medije, informacije i reklamiranje u Vašoj kampanji
 - Demografija: dob, spol, lokacija, obrazovanje, bračni status, profesija, etnicitet
 - Psihologija: osobnost, vrijednosti, interesi, životni stil, ponašanje
 - Evaluacija: veličina skupine, koristi, donošenje odluka, potrebe kampanje, doživljaj pokretača kampanje od strane podupiratelja
 - Zašto ne mogu SVI biti Vaša ciljana skupina?
 - Implicitira da Vaš produkt ne privlači nikoga konkretno
 - Pokušaj privlačenja kroz jednu kreativnu metodu je loša ideja
 - Marketing prema svima košta više

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Nagrade (perkovi)

- **Materijalni** - najčešći- podupiratelji dobiju nagradu (CD, majica, sat...)
- **Digitalni** - nagrade se šalju digitalnim putem (album, knjiga, video...)
- **Iskustveni** - obično u kampanjama kojima se prikupljaju sredstva za obrte, turističke objekte ili usluge (radionice, rafting, posjeti)
- **Osobni** - nagrade najmanje ili najveće vrijednosti (poruke zahvale na društvenim mrežama, pisma zahvale, cijeli projekt nosi ime podupiratelja)
- **Kombinirani** - mješavina gore navedenih
- **Tajni perkovi** - pojavljuju se na Indiegogo stranici Vaše kampanje, ali vide samo ljudi s posebnim linkom

Komunikacijski plan (doprinositelji/mediji)

- Definirajte ciljeve
- Definirajte ključne poruke
- Definirajte resurse
- Odredite kanale komunikacije
- Odredite timeline

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Daljnji koraci uključuju:

- Definiranje parametara kampanje (duljina, cilj...)
- Objašnjenje relevantnih pravnih aspekata
- Priprema online prisutnosti projekta na stranici kampanje (uključujući opise, videozapise, slike/grafike)

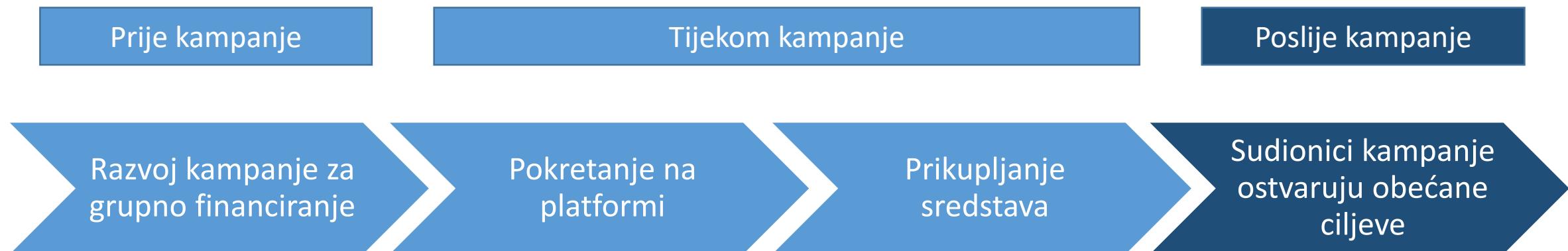

Faza se bavi **provedbom planiranih mjera prije kampanje** i **online prisutnosti** na platformi za grupno financiranje i stranici kampanje.

Osim stvarnog pokretanja kampanje i općenite promocije projekta voditelji kampanje moraju:

- Odgovoriti na sva dolazna pitanja ili zahtjeve
- Redovito ažurirati podupiratelje
- Privući nove podupiratelje

Poslije kampanje - provedba projekta grupnog financiranja

Završetak aktivnosti vezanih uz grupno financiranje

- Izdavanje računa,
- Komunikacija s doprinositeljima
 - U slučaju neuspješne kampanje stručnjaci preporučuju transparentnu komunikaciju i objašnjenje zašto kampanja nije uspjela
- Slanje nagrada/proizvoda
- Informiranje doprinositelja o sljedećim koracima

U ovom se trenutku preporučuje analiza završene kampanje te njezino ocjenjivanje

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Uspjeh kampanje: važna razmatranja

Vaši doprinositelji

- Analizirajte svoje doprinositelje
- Ustavite vezu s njima
- Spoznajte tko je vaša ciljana skupina

Prava platforma

- Platforme mogu biti slične
- Nakon što utvrdite tko su doprinositelji analizirajte ponudu platformi

Vaša kampanja

- Upotrijebite strategiju!
- Obratite pozornost na nagrade!

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Prijevara

- Prijevara je jedna od najvećih prijetnji kampanjama za grupno financiranje
- Tražitelji sredstava možda više nikada neće prikupljati sredstva (nema brige za ugled). Platforme s druge strane potiču na zaštitu od toga.
- Zakoni se ne mogu pojedinačno provoditi zbog manjih iznosa ulaganja. Mala ulaganja često nisu predmetom istraga ili izvješća.

Nesposobnost

- S obzirom da nema ograničenja tko može pokrenuti kampanju, neiskusni (ili iskusni) poduzetnici mogu jednostavno biti neuspješni zbog nepažnje.
- Priprema i provedba kampanje dugo traje i zahtjeva puno truda – uspješnost kampanja je manja od 20%

Rizici vezani uz grupno financiranje

Nedostatak sekundarnih tržišta

- Spor razvoj sekundarnog tržišta utječe na primarno tržište. Ulagači se mogu pridružiti projektu, ali mogu imati problema s preprodajom svojih udjela ili postavljanjem pravih cijena.
- Iskusni ulagači mogu dati prednost aktivnijem tržištu.

Nejasno oporezivanje

- Donatori često nisu u mogućnosti dobiti porezne olakšice za svoja ulaganja.
- Porezne se olakšice razlikuju ovisno o tomu financiraju li tvrtke istraživanje i razvoj kroz zaradu, kapital, dug.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Izvori:

<http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC92482/lbna26992enn.pdf>

Nejasan zakonodavni okvir

- Grupno financiranje bez finansijskog povrata manje je regulirano. Kampanje grupnog financiranja na temelju nagrade dobivaju tradicionalnu zaštitu potrošača kao kršenje ugovora. Međutim, sigurnosni standardi mogu biti nejasni.
- Grupno financiranje s finansijskim povratom dobiva više pozornosti od strane zakonodavca jer se grupno financiranje na temelju zajma natječe s bankama (koje su strogo regulirane)

VLASNIČKI UDJELI I UDJELI U DOBITI

Zakon o tržištu kapitala
 Zakon o trgovačkim društvima
 Zakon o zadrugama

NAGRADE

KUPOPRODAJA S POČEKOM

Zakon o obveznim odnosima
 Zakon o trgovini
 Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti

POZAJMICE

Zakon o obveznim odnosima
 Zakon o proračunu

DONACIJE

Zakon o lokalnim porezima
 Zakon o porezu na dohodak
 Zakon o porezu na dobit

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785081. Disclaimer: The content of this material does not reflect the official opinion of the European Union. Responsibility for the information and views expressed lies entirely with the author(s).

Pregled sadržaja

- 1 Uvod: Grupno financiranje
- 2 Tko su važni dionici
- 3 Modeli grupnog financiranja
 - 3A Nefinancijsko
 - 3B Financijsko
- 4 Platforme
- 5 Proces izrade i provedbe kampanje
- 6 Grupno financiranje i energetska učinkovitost

Energetski projekti stvaraju:

- Prihode - prodajom energije iz obnovljivih izvora energije
 - Financijske uštede - smanjenjem troškova za energiju povećanjem energetske učinkovitosti
 - Eksternalije - vanjske ekonomske koristi ili štete koje se financijski ne kvantificiraju – predmet ekonomske analize
-
- Energetski projekti posjeduju određenu razinu financijske ili ekonomske isplativosti
 - Troškovi pripreme projekata (izrada projektne dokumentacije, usluga i ishođenje dozvola) čine od 5-10% ukupne vrijednosti – često nisu prihvatljivi troškovi kod financijskih institucija i ESI fondova

Primjenjivost modela grupnog financiranja za projekte EnU i OIE:

- Prihvatljivost projekta za financiranje putem grupnog financiranja ovisi isključivo o kriterijima odabira pojedine platforme – teoretski su primjenjivi svi modeli, a posebno zajmovni i model s vlasničkim udjelima
- Pokretači projekata iz javnog sektora (JL(R)S) ne mogu koristiti zajmovni model – Zakon o proračunu brani da se zadužuju prema građanima
- Poželjno je koristiti grupno financiranje kao komplementarni model financiranja, naročito kod projekata povećanja energetske učinkovitosti (npr. energetska obnova zgrada) kod kojih već postoje tržišni instrumenti i bespovratna sredstva za ovu namjenu

Grupno financiranje za energetske projekte – koristi

- Grupno financiranje može imati važnu ulogu u energetskoj tranziciji
 - Osigurati dodatna sredstva za projekte održive energije
 - Financirati dodanu vrijednost energetskih projekata – npr. promociju održivog razvoja zajednice
 - Smanjiti troškove energije
 - Poduprijeti inovativne tehnologije, potaknuti njihovo širenje
 - npr. povećati stopu obnove zgrada (privatnih/javnih zgrada)
 - npr. povećati uporabu energetski učinkovite opreme u poduzećima/industriji
 - Povećana validacija tržišta (promocija energetski učinkovitih proizvoda)
 - Osigurani su kriteriji kvalitete (tehnički, finansijski, okolišni, društveni itd.)

Grupno financiranje za energetske projekte – koristi

☒ Prednosti za korisnike (gradovi/općine, poduzeća)

- ☒ Povećanje finansijske koristi od ulaganja
- ☒ Učinak promocije i podizanja svijesti
- ☒ Smanjenje opterećenja javnih proračuna
- ☒ Korištenje grupnog financiranja/ulaganja kao mehanizma koji se kombinira s drugim izvorima financiranja

☒ Koristi za podupiratelje

- ☒ Pridonosi se pozitivnom energetskom učinku (više OIE, EE)
- ☒ Omogućuje sudjelovanje u većem ulaganju u kojem pojedinac inače ne bi sudjelovao
- ☒ Finansijska korist (kamate, dugoročna mogućnost ulaganja)
- ☒ Osobna identifikacija s projektom

☒ Koristi za okoliš

- ☒ Smanjenje emisija CO₂
- ☒ Manja potražnja za resursima/energijom
- ☒ Prednost potencijala lokalnih resursa

Zaključak

- Grupno financiranje postaje sve popularnije, a sastoji se od prikupljanja sredstava od skupine ljudi koji daju svoj doprinos uplatom određene novčane svote
- Grupno financiranje mogu upotrebljavati različite skupine ljudi (pojedinci, mala i srednja poduzeća, novoosnovana poduzeća, zajednice) i za razlike svrhe (dobrotvorne organizacije, tehnologija, umjetnost, održivost)
- Grupno financiranje može se upotrijebiti kao nadopuna tradicionalnim mehanizmima financiranja
- Za uspjeh grupnog financiranja potrebna je aktivna komunikaciju s većim brojem dionika
- Grupno financiranje pruža zanimljive mogućnosti za financiranje ulaganja u projekte energetske učinkovitosti – **E-FIX tim je tu da Vam pomogne u razradi Vaših ideja!**

Hvala Vam na pozornosti!

tsimek@regea.org

hmaras@regea.org

marko.helfrih@zicer.hr

milica.projic@zicer.hr